

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Lámpák szerzői jogi védelme

Ügyszám: SZJSZT-05/07/01.

A megkeresés:

1. Társaságunk egyebek mellett különféle világítótestek országba történő behozatalával és forgalmazásával foglalkozik.
2. A közelmúltban egy versenytársunk, a K. GmbH azzal keresett meg minket, hogy az egyik, általunk forgalmazott fali-illetve mennyezeti lámpa család az összetéveszthetőség hasonlít a K. GmbH által forgalmazott „Pasquale” lámpacsaládhoz, és ezért társaságunkat a termék forgalmazásának leállítására szólította fel.
3. Tájékoztatjuk a t. Szakértő Testületet, hogy a K.I. s.r.l., a lámpák tervezője a lámpák tekintetében Németországban 2002 április 19-ei elsőbbséggel formatervezési mintaoltalommal rendelkezik.
4. A lámpák Magyarországon nem részesülnek formatervezési mintaoltalomban, ezért a K. GmbH a lámpák szerzői jogi oltalmára hivatkozik.
5. Jelen felkérésünkhöz csatolunk egy db. „Pasquale” négyzet alakú, és egy db. „Pasquale” kör alakú lámpát. A lámpák könnyebb azonosítása végett M/2.szám alatt csatoljuk a K. katalógusának e lámpákat bemutató részét.
6. A „Pasquale” lámpák négyzet illetve kör alakúak, a lámpatest matt alumínium színű, az izzó előtt fehér homokfúvott üveg szórja a fényt.
7. A piacon számos forgalmazó számos hasonló terméke kapható. M/3.szám alatt csatoljuk a H. katalógusából vett képeket. M/4. szám alatt csatoljuk a F. katalógusából vett képeket. M/5.szám alatt csatoljuk a E. katalógusából vett képeket. M/6. szám alatt csatoljuk a R. katalógusából vett képeket.
8. Álláspontunk szerint a „Pasquale” termékcsaládba tartozó lámpák nem tartoznak szerzői jogi védelem alá, ugyanis e lámpák nem rendelkeznek egyéni, eredeti jelleggel. A „Pasquale” világítótestek éppúgy négyzet, illetve kör alakúak, matt alumínium színűek, és fehér matt üvegen keresztül eresztik át a fényt, mint a piacon fellelhető számos többi hasonló lámpa.
9. Felkérjük a t. Szakértő testületet, abban a kérdésben szakvéleményt adni szíveskedjék, hogy a t. Szakértő Testülethez benyújtott „Pasquale” világítótestek a Sztj. szerinti szerzői jogi védelem alá tartoznak-e.

Az eljáró Tanács szakértői véleménye:

A szerzői jogi oltalom feltételeit a szerzői jogról szóló 1999. évi LXXVI. törvény (továbbiakban Sztj.) a következőképpen határozza meg:

„1. § (1) Ez a törvény védi az irodalmi, tudományos és művészeti alkotásokat.

(2) Szerzői jogi védelem alá tartozik - függetlenül attól, hogy e törvény megnevezi-e - az irodalom, a tudomány és a művészet minden alkotása. Ilyen alkotásnak minősül különösen: [...]

m) az iparművészeti alkotás és annak terve, [...]

(3) A szerzői jogi védelem az alkotást a szerző szellemi tevékenységéből fakadó egyéni, eredeti jellege alapján illeti meg. A védelem nem függ mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől.”

Ez azt jelenti, hogy a szerzői jogi védelemnek a mű „egyéni, eredeti jellegén kívül más feltétele nincs és nem is lehet. Nem függhet tehát mennyiségi, minőségi, esztétikai jellemzőktől vagy az alkotás színvonalára vonatkozó értékítélettől” (miniszteri indokolás az 1-9. §-hoz, 1. § (3) bek.). Az Szjt. 1. § (2) bekezdésében szereplő felsorolás példálózó jellegű, a szerzői jogi védelemnek tehát az sem feltétele, hogy az egyéni, eredeti alkotás az a)-o) pont valamelyike alá besorolható legyen.

A szerzői jog a kifejezést és nem az ötletet védi. A kifejezés védelme természetesen igazodik a tartalom és a műfajta sajátosságaihoz. Másként mérhető egy pl. helyesírást ellenőrző számítógépi program és egy opera egyéni eredeti jellege. És másként egy használati tárgyként működő lámpaé vagy egy versé. Az előbbi esetekben a funkció, a használhatóság eléréséhez szükséges paraméterek nagymértékben szűkítik az egyéni eredeti jelleg kifejezhetőségének terét. Összességében az egyéni, eredeti jelleg megállapíthatóságának minimálisan az a feltétele, hogy a mű ne legyen más mű szolgai másolata (ld. A szerzői jogi törvény magyarázata, 26. old., szerk. Gyertyánfy Péter, KJK-Kerszöv, Budapest 2000 – a továbbiakban: Kommentár). Mint ahogyan a Testület arra korábbi szakértői véleményeiben már rámutatott, az alkotás akkor „egyéni” ha „, az adott körülmények között lehetőség van többféle kifejezési módra, s ezek közül a szerző egyéni módon valósítja meg azok egyikét vagy másikat,” és akkor „eredeti,” ha „,az nem csupán valamely már meglévő alkotás szolgai másolata.”¹

A szerzői jogok összessége a szerzőt a mű létrejöttétől kezdve illeti meg (Szjt. 9. §). Azaz a szerzői jogi védelem keletkezése, szemben pl. a formatervezési mintaoltalommal, semmilyen regisztrációt nem igényel, az a mű létrejöttével automatikusan jön létre. Ezért a szerzői jogi védelem, szemben pl. a formatervezési mintaoltalommal², nem használja az objektív újdonság fogalmát, mint a védelem egyik feltételét. „A szerzői jogi védelemhez csak szubjektív újdonság kell [1. § (3) bek.], nem pedig objektív iparjogvédelmi jellegű, amely a védelemből a bár ugyancsak önállóan, de később keletkezett (bejelentett) és megoldásában azonos alkotásokat kizárja. Ezért a szerzői jogban az „újdonság” helyett inkább az „eredetiség” kifejezést használjuk. Itt a szerzői jogban az azonos tárgyú, hasonló felépítésű „párhuzamos fejlesztések” (párhuzamosan alkotott önálló művek) egyidejű konkuráló védelmet élvezhetnek [...]” (Kommentár 26. old.)

Tehát annak megállapításánál, hogy a K. GmbH által forgalmazott „Pasquale” lámpacsalád szerzői jogi védelem alatt áll-e, csak a lámpák egyéni, eredeti jellege az irányadó.

---

¹ Lásd SzJSzT 38/03. véleménye.

² **2001: XLVIII törvény 1. § (1) Formatervezési mintaoltalomban (a továbbiakban: mintaoltalom) részesülhet minden új és egyéni jellegű formatervezési minta (a továbbiakban: minta).**

2. § (1) Új a minta, ha azzal azonos minta nem jutott nyilvánosságra az elsőbbség időpontját megelőzően.

Az eljáró tanács álláspontja szerint a fenti esetben olyan alkotásokról van szó, amelyek funkcionalitása, használati tárgyi minősége nagymértékben meghatározza azok kialakítását. Ennek ellenére a piacon ismert lámpákhoz képest a „Pasquale” lámpák szerkezeti és formai kialakításában, kivitelezésében (pl. üveglapok befogásának módja, távtartók kialakítása, fémlapok megmunkálásának módja) tartalmaz olyan jellegzetességeket, amelyek megalapozzák egyéni és a bemutatott lámpákhoz képest eredeti jellegét, így tehát azok szerzői jogi védelem alatt állnak.

A fent kifejtettek alapján azonban az sem kizárt, hogy a K. Hungary Kft. által forgalmazott, a megkeresésben be nem mutatott lámpák esetében párhuzamosan alkotott önálló művekről van szó, és nem a „Pasquale” lámpák szolgai másolatairól.

Budapest, 2007. május 3.

dr. Vékás Gusztáv
a tanács elnöke

dr. Lendvai Zsófia
a tanács előadó tagja

Pohárnok Mihály
a tanács szavazó tagja